

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 79.787 van 12 april 1999
in de zaak A. 83.294/XII-1958.**

In zake : Francis VAN DEN EYNDE,
die woonplaats kiest bij
advocaat R. VERREYCKEN,
kantoor houdende te VILVOORDE,
Koningslosteenweg 7

tegen :

de stad GENT,
die woonplaats kiest bij
advocaat N. WEINSTOCK,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Defrélaan 19.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Gezien het
verzoekschrift dat Francis VAN DEN EYNDE op 2 april 1999
heeft ingediend om bij uiterst dringende noodzake-
lijkheid de schorsing te vorderen van de tenuitvoerleg-
ging van

- het besluit van 23 februari 1999 van de gemeenteraad
van de stad Gent "tot het houden van een gemeentelijke
volksraadpleging rond het openbaar vervoer",
- het besluit van 3 maart 1999 van het college van
burgemeester en schepenen van de stad Gent waarbij de
tekst van "de objectieve informatiebrochure zoals
voorzien door artikel 326 NGW" wordt goedgekeurd, en
- het besluit van 16 maart 1999 van het college van
burgemeester en schepenen van de stad Gent waarbij de op
3 maart 1999 aangenomen tekst op een aantal punten
gewijzigd wordt en waarbij de gewijzigde tekst van de
brochure wordt goedgekeurd;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende partij de vernietiging vordert van dezelfde beslissingen

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 6 april 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 9 april 1999 om 9.30 uur;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat R. VERREYCKEN, die verschijnt voor verzoeker, en van advocaat N. WEINSTOCK, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur F. DE BUEL;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gemeenteraad van Gent op 15 december 1998 het bij de stad ingediende verzoek om een volksraadpleging te houden over de vraag "Dient het gemeentebestuur de nodige initiatieven te nemen om in Gent tot een betere openbare vervoerssituatie te komen zoals in Hasselt? Ja of neen" ontvankelijk verklaard heeft; dat hij toen de datum van de volksraadpleging vastgesteld heeft op 25 april 1999 en ook besloten heeft de vraagstelling van de initiatiefnemers nader te onderzoeken en er een "zo breed mogelijk draagvlak" aan te geven met als uitgangspunt "Veralgemeend gratis openbaar vervoer is geen duurzame oplossing (en) investeren in meer, beter en gericht goedkoper openbaar vervoer is dat

wel"; dat de verschillende politieke fracties van de Gentse gemeenteraad, zonder dat de fractie van verzoeker naar dezès zeggen op de betreffende "private vergaderingen" ook maar was uitgenodigd, in de volgende maanden over de vraagstelling van de initiatiefnemers "politieke onderhandelingen" aangeknoopt hebben die geresulteerd hebben in een "consensusnota openbaar vervoer", getiteld: "Horizon 2010 - een streefbeeld voor het Gentse openbaar vervoer in 2010", waarin de deelnemende partijen AGALEV, CVP, SP, VU en VLD er zich over akkoord stellen "van de uitbouw van een hoogwaardig openbaarvervoersysteem in het volgende decennium prioriteit nummer één te maken", waarin zij een visie op de gewenste ontwikkeling bepalen en criteria voor een "goed openbaarvervoersysteem" ontwikkelen en de operationalisering ervan in het vooruitzicht stellen, o.m. door de redactie "binnen het jaar" van een "Openbaar-Vervoer-Plan" en waarin uiteindelijk, vertrekkend van de ingenomen opties, de vraagstelling voor het referendum wordt geherformuleerd; dat de gemeenteraad op 23 februari 1999 met de eerste bestreden beslissing, genomen met 34 stemmen voor en 3 onthoudingen van leden van verzoekers fractie, akte heeft genomen van de consensusnota (artikel 1 van het besluit), de in die nota geherformuleerde vraag als de definitieve vraag van het op 25 april 1999 te houden referendum heeft vastgesteld (artikel 2), er zich toe verbonden heeft, wanneer bij de raadpleging méér "ja" dan "neen"-antwoorden uitgebracht worden, een openbaar vervoerplan op te maken en uit te voeren (artikel 3) en de voorzitter van het hoofdbureau bij de volksraadpleging te belasten met de bekendmaking van de uitslag van het referendum (artikel 4); dat het college van burgemeester en schepenen dan op 3 maart 1999 en vervolgens op 16 maart 1999, met de beslissingen die het tweede en derde voorwerp van de onderhavige vordering uitmaken, de tekst van de informatiebrochure, die het gemeentebestuur krachtens artikel 326 van de nieuwe gemeentewet aan de inwoners ter beschikking moet stel-

len, heeft goedgekeurd; dat uit de door verzoeker voorgelegde stukken blijkt dat de dienst Voorlichting van de stad Gent op 23 maart 1999 met een telefaxbericht aan de Vlaams Blok-fractie ter kennis gebracht heeft dat de brochure "vanaf 25 maart 1999 verkrijgbaar is in het stedelijk Administratief Centrum (...)" en dat zij "vanaf 29 maart (...) via de Post in alle Gentse brievenbussen (wordt) bedeed";

2. Overwegende dat verzoeker in zijn verzoekschrift betoogt dat de werkgroep die de consensusnota heeft opgesteld er van uit gegaan is dat in de informatiebrochure die zou verspreid worden "een gezamenlijk standpunt zal worden opgenomen van (de werkgroep) naast dat van de fractie die niet deelneemt aan de vergadering", dat hij tijdens de gemeenteraadszitting van 23 februari 1999 uitleg gevraagd heeft over het plan om een folder uit te geven waarin "het standpunt opgenomen zal worden van de partijen die in de gemeenteraad zetelen" maar dat hij daarop toen geen antwoord gekregen heeft, en dat hij uiteindelijk op 29 maart 1999 de folder van het gemeentebestuur door de post besteld gekregen heeft; dat hij aan die folder verwijst dat zijn mening en die van zijn fractie er "niet aan bod komt", dat de inhoud van "het politiek document 'Horizon 2010", dat geen gemeenteraadsbesluit is (er) ten onrechte voorgesteld (wordt) als het 'standpunt gemeenteraad' (en dat) in de brochure nadrukkelijk vijf politieke fracties in het zonnetje gezet (worden) terwijl de fractie van verzoeker genegeerd wordt (p. 5 en 12)"; dat die grieven resulteren in vijf middelen: vijf fracties uit de gemeenteraad krijgen de gelegenheid om in de folder naar het publiek toe hun mening weer te geven en hebben zelfs de oorspronkelijk aangenomen tekst nog kunnen amenderen maar verzoekers fractie heeft die gelegenheid niet gekregen (eerste en tweede middel), de brochure verwijst uitdrukkelijk naar het standpunt van vijf gemeenteraadsfracties en naar hun bereidheid om

verder informatie te geven maar over verzoekers fractie wordt gezwegen (derde middel), in de brochure wordt het standpunt van de consensusnota, uitgaande van vijf fracties in de gemeenteraad, voorgesteld als het "standpunt van de gemeenteraad" hoewel de gemeenteraad er alleen maar "akte" van genomen heeft en er wordt in de brochure ook, in een pleidooi tegen gratis openbaar vervoer, op niet objectieve wijze verwezen naar de kostprijs die gratis openbaar vervoer in de stad jaarlijks zou hebben (vierde en vijfde middel);

3.1. Overwegende dat verzoeker met betrekking tot de ontvankelijkheid *ratione personae* van zijn vordering betoogt dat hij in zijn hoedanigheid van burger er belang bij heeft "een objectieve brochure te ontvangen" en dat hij als gemeenteraadslid er belang bij heeft dat de mening, die hij met betrekking tot de problematiek in de gemeenteraad heeft geuit, op correcte wijze wordt weergegeven in de brochure die bij het publiek wordt verspreid; dat hij "ten overvloede" ook verwijst naar zijn hoedanigheid van leider van een fractie van zes gemeenteraadsliden, die er belang bij heeft dat de standpunten van zijn fractie in de brochure op dezelfde wijze aan bod komen als de standpunten van de andere fracties in de gemeenteraad die expliciet worden vermeld;

Overwegende dat verzoeker met betrekking tot de ontvankelijkheid *ratione materiae* van zijn vordering betoogt dat de bestreden (gemeenteraads)beslissing daadwerkelijk de rechtsordening wijzigt in die zin dat zij aan het welslagen van de volksraadpleging het gevolg verbindt dat een openbaar vervoerplan opgesteld zal worden en dat het verspreiden van "een luxueuze brochure met politieke inhoud in tienduizenden brievenbussen van aard is de publieke opinie dermate te beroeren dat (hij) als gemeenteraadslid rechtstreekse gevolgen ondervindt";

Overwegende dat verzoeker in de uiteenzetting van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat hij van de bestreden beslissingen ondervindt betoogt dat hij als politicus "voor het behoud van zijn mandaat afhankelijk is van de volksgunst", in welk verband het van bijzonder belang is dat hij aanwezig is "in het politiek debat" dat gevoerd wordt in gemeenteraad en parlement, in de media en door de gewone man op straat; dat hij van oordeel is aldus een persoonlijk nadeel te lijden doordat in 135 000 over de stad verspreide brochures zijn visie en die van zijn fractie genegeerd wordt waardoor hem de kans ontnomen wordt in het nu gevoerde debat in Gent zijn stem te doen gelden; dat hij ook van oordeel is dat dat nadeel moeilijk te herstellen is omdat het debat nu en tot 25 april 1999 gevoerd wordt, omdat de brochure dat debat grondig beïnvloedt en omdat een schorsing na 25 april 1999 onherroepelijk tot gevolg zal gehad hebben dat hij beroofd is geworden van de mogelijkheid om de besluitvorming voor de volksraadpleging te beïnvloeden "via de brochure" en dat hij de indruk gewekt heeft over de vraag geen mening gehad te hebben; dat volgens hem in geval van schorsing de gemeenteraad "kan besluiten tot een nieuw referendum eventueel met dezelfde vraag doch op latere datum en dit nadat een correcte objectieve brochure zal verspreid zijn";

3.2. Overwegende dat de verwerende partij de ontvankelijkheid van de vordering op volgende punten betwist: geen van de middelen is gericht tegen het gemeenteraadsbesluit van 23 februari 1999; de bestreden besluiten van het college van burgemeester en schepenen betreffen de redactie van een informatiebrochure die inhoudelijk door verzoeker bekritiseerd wordt maar die in wezen niet meer inhoudt dan het verstrekken van informatie aan de kiezer met betrekking tot een niet-bindende volksraadpleging; verzoeker heeft geen "actueel belang" bij de vordering omdat al de door hem ingeroepen

middelen terugvallen op de brochure en omdat hijzelf toegeeft dat die brochure reeds bij de burgers verspreid is zodat een schorsing van een beslissing die "het vervaardigen en verspreiden van de brochure" betreft voor hem geen belang kan vertonen;

Overwegende dat de verwerende partij het bestaan van een ernstig nadeel betwist omdat de informatiebrochure verzoeker niet belet zelf informatievergaderingen te organiseren, zich in de media te profileren of pamfletten te verspreiden; dat zij de herstelbaarheid van het door verzoeker aangevoerde nadeel in vraag stelt omdat, wat verzoeker vordert, niet meer zal kunnen beletten dat de publieke opinie toch reeds, als gevolg van de daadwerkelijke bedeling van de brochure bij de kiezer, van de inhoud ervan kennis genomen heeft;

3.3.1. Overwegende dat, omdat het nadeel een concretisering is van het belang, de uiteenzetting van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel altijd in verband moet staan met het belang waarop de verzoeker zich beroept; dat aldus, wanneer het belang bij het annulatieberoep en bij de vordering tot schorsing verbonden wordt aan het bezit van een bepaalde hoedanigheid, het aangevoerde nadeel op diezelfde hoedanigheid moet kunnen betrokken worden; dat dienvolgens een vordering tot schorsing slechts toegewezen kan worden en dus slechts onderzocht moet worden met betrekking tot de hoedanigheid waarin de verzoeker een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zegt te lijden;

Overwegende te dezen dat verzoeker zijn uiteenzetting over het moeilijk te herstellen ernstig nadeel volledig toespitst op zijn hoedanigheid van mandataris en inzonderheid op zijn hoedanigheid van gemeenteraadslid in de stad Gent en, afgeleid daarvan, zijn hoedanigheid van fractieleider; dat hij geen gewag maakt van enig moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat

hij ondergaat als burger; dat het navolgend onderzoek dan ook om die reden beperkt wordt tot de vraag of verzoeker als gemeenteraadslid en leider van een politieke fractie in de gemeenteraad van Gent, dus op grond van dat functioneel belang, bij hoogdringendheid kan opkomen tegen de bestreden beslissingen;

3.3.2.1. Overwegende dat de gemeenteraad op 23 februari 1999 een beslissing genomen heeft die vier onderdelen bevat, te weten (1) akte te nemen van de consensusnota 'Horizon 2010', (2) de vraag voor de volksraadpleging van 25 april 1999 definitief vast te stellen, (3) de verbintenis om, wanneer meer dan de helft van de geldige stemmen 'ja' antwoorden, een openbaar vervoerplan op te stellen en te realiseren en (4) de uitslag van de raadpleging door de voorzitter van het hoofdbureau te laten bekendmaken;

3.3.2.2. Overwegende dat verzoeker niet aantoont waarom hij pas nu in staat is om de schorsing te Vorderen van een gemeenteraadsbesluit van 23 februari 1999; dat vanuit dat oogpunt zijn terugvallen op de procedure van de hoogdringendheid, wat die beslissing betreft, ernstig in vraag gesteld moet worden;

3.3.2.3. Overwegende dat verzoeker niet preciseert welk van de vier onderdelen van de beslissing hij bestrijdt; dat hij in elk geval niet duidelijk maakt welk belang hij heeft bij het bestrijden van het vierde onderdeel van het besluit; dat, ook al voelt hij zich inzonderheid gegriefd door het feit dat de volksraadpleging aanleiding zal zijn om een openbaar vervoersplan op te stellen, hij toch geen middel aanvoert dat kan betrokken worden op het desbetreffende derde onderdeel van de beslissing; dat ook tegen het tweede onderdeel, de vraagstelling, geen middel wordt aangevoerd;

Overwegende, wat het eerste onderdeel van het besluit betreft, de akteneming van de consensusnota door de gemeenteraad, dat verzoeker die beslissing, in de termen waarin zij gesteld is, precies aanwendt (vierde middel) om aan te tonen dat de informatiebrochure onwettig is aangezien die brochure precies gewag maakt van een "standpunt (van de) gemeenteraad" terwijl de gemeenteraad de consensusnota niet goedgekeurd heeft maar er alleen "akte" van genomen heeft; dat verzoeker dus, eerder dan zich gegriefd te kunnen achten door de akteneming, er door de interpretatie die hij eraan geeft veeleer een grondslag in vindt -en er alleen in die lezing een grondslag kan in vinden- om de vernietiging te vorderen van de toepassingsbeslissingen die het college van burgemeester en schepenen genomen heeft en die, gelet op het aangevoerde nadeel, onmiskenbaar het wezenlijke voorwerp van zijn vordering uitmaken; dat in die omstandigheden, naast de vaststelling dat geen van de aangevoerde middelen betrokken lijkt te kunnen worden op de hier besproken beslissing, ook niet ingezien wordt op welke wijze de vernietiging of de schorsing ervan verzoeker dichterbij zijn doel kan brengen;

Overwegende dat in die omstandigheden in de huidige stand van de rechtspleging vastgesteld wordt dat de vordering, gericht tegen de verschillende onderdelen het gemeenteraadsbesluit van 23 februari 1999 onontvankelijk is;

3.3.3.1. Overwegende, wat betreft de vordering tot schorsing van de twee beslissingen van het college van burgemeester en schepenen waarbij de tekst van de informatiebrochure wordt aangenomen, dat verzoeker in zijn middelen de objectiviteit van de in de brochure opgenomen tekst betwist omdat de visie van zijn fractie er niet op dezelfde wijze als de visie van de andere fracties in de gemeenteraad aan bod komt en omdat de brochure inhoudelijk ook niet objectief samengesteld is;

dat hij het moeilijk te herstellen ernstig nadeel legt in het feit de visie van zijn fractie in de brochure niet opgenomen is en zij dus buiten het debat rond de volksraadpleging gehouden wordt;

3.3.3.2. Overwegende dat verzoekers fractie, waarvoor hij als fractieleider verantwoordelijkheid opneemt, op 23 maart 1999 in kennis gesteld is van het feit dat de brochure op 25 maart 1999 beschikbaar zou zijn en dat zij vanaf 29 maart 1999 door de post in de woningen van de stad Gent rondgedeeld zou worden; dat, objectief gezien, verzoeker dus in de mogelijkheid was om de informatiebrochure in te kijken vooraleer zij door de postdienst bij de kiezer zou verspreid worden;

Overwegende dat in redelijkheid niet aangenomen wordt dat verzoeker, hoewel hij zelf erop wijst "door een gunstige wind" inzage gekregen te hebben van het verslag van de vergadering van 7 januari 1999 van de partijen bij de consensusnota, waarin de opmaak van een brochure met daarin ook de visie van zijn fractie in het vooruitzicht werd gesteld, zich op het ogenblik dat hij vernam dat de tekst van de brochure aangenomen was niet afgevraagd zal hebben hoe het schepencollege de visie van zijn fractie zou kunnen verwoord hebben zonder hem voorafgaandelijk geraadpleegd te hebben; dat, had verzoeker op dat ogenblik de minimale inspanning gedaan om bij het bestuur te informeren naar de wijze waarop het standpunt van zijn fractie was weergegeven, hij voor zichzelf de mogelijkheid zou geopend hebben om, desgevallend door middel van een procedure bij hoogdringendheid, de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van de collegebesluiten waarbij de tekst van de brochure was goedgekeurd waardoor hij de verspreiding van de brochure in haar huidige vorm had kunnen verhinderen en aldus de benadeling die hij nu ontwaart had kunnen voorkomen; dat hij evenwel gemeend heeft die periode van nuttig handelen te kunnen

laten verstrijken om nu in de beweerde onregelmatige voorlichting van de kiezer een reden te vinden om alsnog de volksraadpleging -over een vraag waar hij blijkbaar geen onwettigheden in ontwaart- uitgesteld te krijgen; dat verzoeker, door in de periode van 23 tot 29 maart 1999 geen stappen te zetten die de realisatie van het nadeel volledig had kunnen beletten, het recht verwerkt heeft om nu, nadat de kiezer de informatiebrochure ontvangen heeft, te pogen de opgelopen schade nog te beperken door het voeren van een procedure bij hoogdringendheid,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Artikel 3.

Dit arrest is onmiddellijk uitvoerbaar. De kennisgeving zal gebeuren per telefax.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op twaalf april 1900 negenennegentig, door :

de HH. A. VANDENDRIESSCHE,	wnd. kamervoorzitter,
	staatsraad,
W. GEURTS,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

W. GEURTS.

A. VANDENDRIESSCHE.